

Warszawa, 2009.06. 16

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

P. J. Kowalski
Marszałek Senackich
opinięto dn. 18.06.2009 r. zał.
4359 podpis

DONwu-en-070-28/08 (1003)

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Bogdan Borusewicz Marszałek Senatu RP

Nawiązując do pisma z dnia 21 maja 2009 r., znak: BPS/DSK-043-1663/09, przy którym przedłożone zostało oświadczenie Pana Senatora Jana Dobrzańskiego podczas 33. Posiedzenia Senatu RP w dniu 14 maja 2009 r., uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Zgodnie z zapoczątkowaną w 1999 r. reformą powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych w 2009 r. rozpoczęło się wypłacanie emerytur z nowego systemu dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. To że reforma emerytalna dotyczyć będzie osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., oraz to, że pierwsze „nowe” emerytury wypłacane będą w 2009 r. zdecydował Sejm RP w 1998 r. przyjmując 13 października ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.) oraz 17 grudnia ustawę o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.). Jeszcze wcześniej bo w 1997 r. uchwalona została ustawa o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm) regulująca m. in. zasady gromadzenia składek w II filarze emerytalnym, tj. w otwartych funduszach emerytalnych.

W związku z rozpoczęciem wypłat emerytur ze zreformowanego systemu emerytalnego powszechnego w 2009 r. zaistniała konieczność wprowadzenia dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. nowych zasad łączenia okresów ubezpieczenia i opłacania składek w dwóch różnych systemach ubezpieczeń funkcjonujących w Polsce – rolnym i powszechnym. System ubezpieczenia społecznego rolników nie został bowiem zreformowany, jest nadal w znacznym stopniu dotowany z budżetu państwa i opiera się na

zdefiniowanym świadczeniu, a nie zdefiniowanej składce, jak powszechny. Oznacza to, że przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej nadal warunkiem koniecznym jest nie tylko osiągnięcie wieku emerytalnego, ale również posiadanie wymaganego stażu ubezpieczeniowego. Na dodatek prawo do wypłaty pełnej emerytury rolniczej uwarunkowane jest zaprzestaniem prowadzenia działalności rolniczej poprzez przekazanie gospodarstwa rolnego. Dotacja budżetowa do systemu ubezpieczenia społecznego rolników ukierunkowana jest właśnie na finansowanie tej części świadczenia emerytalnego rolniczego, która przysługuje za zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej.

Dlatego też zaproponowano łączenie okresów ubezpieczenia i opłacania składek w obu ww. systemach przy ustalaniu prawa i wysokości świadczenia emerytalnego w taki sposób, aby w każdym przypadku rolnik otrzymał świadczenie odpowiadające opłaconym przez niego składkom w okresie aktywności zawodowej w obu systemach. Stosowne przepisy prawne w tym zakresie w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz innych ustawach wprowadzone zostały ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507), która weszła w życie z dniem 8 stycznia 2009 r. Zgodnie z tymi przepisami rolnik „dwuzawodowiec”, urodzony po dniu 31 grudnia 1948 r. po osiągnięciu wieku emerytalnego, będzie miał zawsze prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (bez względu na długość stażu ubezpieczeniowego w ZUS) a także do emerytury ze środków zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym, jeżeli był członkiem OFE i zgromadził co najmniej minimalny kapitał określony ustawowo, a także do części składkowej świadczenia emerytalnego rolniczego stanowiącej jego część ubezpieczeniową. Natomiast, jeżeli w okresie aktywności zawodowej to działalność rolnicza w gospodarstwie rolnym była głównym źródłem utrzymania rolnika, tj. posiada on okres opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników wymagany do uzyskania emerytury rolniczej (25 lat) będzie miał prawo do emerytury rolniczej (którą wypłacać będzie KRUS) niezależnie od świadczeń emerytalnych wypłacanych mu przez ZUS (z FUS i z OFE). Każda z instytucji: ZUS i KRUS świadczenia emerytalne będzie wypłacać niezależnie.

W przypadkach, gdy rolnik nie będzie miał wymaganego stażu ubezpieczenia rolniczego do przyznania mu emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników o emeryturę musi ubiegać się w ZUS. Przy ustalaniu wysokości emerytury z FUS ZUS uwzględni mu okresy opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników, obliczając zwiększenie na takich zasadach jak ustala się wysokość części składkowej emerytury rolniczej na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Okresy opłacania składek na ubezpieczenie rolne będą traktowane jak okresy składkowe w powszechnym

systemie emerytalnym. Będą się więc sumować przy ustalaniu prawa do podwyższenia świadczenia do kwoty najniższej emerytury gwarantowanej przez państwo, jeżeli wysokość ustalonego ze składek świadczenia nie osiągnie tej gwarantowanej kwoty. Należy podkreślić, że sposób ustalania wysokości zwiększenia rolnego do emerytury z FUS adaptuje rozwiązania istniejące dotychczas, tj. przed 8 stycznia br. Ponadto tak jak dotychczas w tym przypadku, gdy świadczenie emerytalne wypłacać będzie ZUS, prowadzenie działalności rolniczej przez emeryta nie będzie miało wpływu na wysokość tego świadczenia.

Takie rozwiązanie wpisuje się w postawiony zasadniczy cel reformy powszechnego systemu emerytalnego bo zachęca do dłuższej aktywności zawodowej i opłacania składek ubezpieczeniowych. Rolnik posiadający długi staż ubezpieczeniowy w rolnictwie (co najmniej 25. letni) oraz okresy opłacania składek w systemie powszechnym ma szansę otrzymać na starość 3 emerytury: z KRUS rolną oraz z ZUS emeryturę z FUS i emeryturę kapitałową (ze środków zgromadzonych w OFE). Takiej możliwości nie miałby rolnik gdyby przepisy w tym zakresie nie uległy zmianie od 8 stycznia br. Przyjęte rozwiązania są więc korzystniejsze od dotychczasowych, które przewidywały wypłatę tylko jednego świadczenia emerytalnego z wybranego przez ubezpieczonego systemu tj. z KRUS lub z ZUS.

Ponieważ istotą przyjętych rozwiązań jest utrzymanie praw nabytych w systemie powszechnym, w tym do zgromadzonego „kapitału” ze składek, także w części podlegającej dziedziczeniu (z OFE), przy jednoczesnym zachowaniu praw do emerytury rolniczej, należy przyznać, że ustawodawca wprowadził spójny system łączenia okresów ubezpieczenia i opłacania składek w rolnym i powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych. Jednakże z uwagi na fakt, że nowe zasady łączenia okresów ubezpieczenia i opłacania składek w rolnym i powszechnym systemie ubezpieczenia społecznego budzą szereg kontrowersji, pragnę poinformować, że wyżej opisane rozwiązania poddane zostaną szczegółowej analizie w trakcie prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Reformy Sytemu Ubezpieczenia Społecznego Rolników. Zespół ten powołał Prezes Rady Ministrów zarządzeniem Nr 105 Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 września 2008 r. i powierzył mu zadanie opracowania założeń do zmian legislacyjnych w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników.

Przewodniczącym Zespołu jest Pan Michał Boni, Minister-członek Rady Ministrów, a zastępcą przewodniczącego Pan Artur Ławniczak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W skład Zespołu wchodzi osoby wyznaczone przez Ministrów: Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Pracy i Polityki Społecznej i Finansów oraz osoby wyznaczone przez Prezesa RCL, Przewodniczącego stałego komitetu RM, Szefa Doradców Strategicznych Prezesa RM. W charakterze ekspertów uczestniczą w pracach Zespołu inne osoby zaproszone

przez Przewodniczącego. Zgodnie z harmonogramem prac Rządu termin opracowania założeń do zmian w systemie ubezpieczenia społecznego rolników upływa w II półroczu br.

Opracowane założenia poddane zostaną następnie publicznej debacie. Na podstawie zebranych opinii do złożeń będzie możliwe wypracowanie ostatecznego dokumentu, który posłuży do przygotowania projektu nowej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z poważaniem

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Dot. BPS/DSK-043-1663/09

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nalewajk
Tadeusz Nalewajk